

שימוש בכספים לביצוע תשלומים בבית-הספר "טבנקין"

1. כללי

- 1.1 בלשכת מבקר העירייה התקבלה תלונה על שימוש שנעשה בכספים מזומנים על מנת לשלם תשלומים של בית-הספר "טבנקין".
- 1.2 בעקבות תלונה זו, פנה מבקר העירייה לאגף החינוך, במטרה שתבוצע בבית-ספר זה בדיקה של פרטי התלונה והסקת המסקנות מממצאי בדיקה זו.
- 1.3 במהלך חודש ינואר 2005, התבצעה בדיקה של הניהול הכספי בבית-הספר "טבנקין", ובפרט השימוש בכספים מזומנים לביצוע תשלומים של בית-הספר. בדיקה זו נערכה על-ידי מנהלת הענף לפיקוח והדרכה שבאגף החינוך, ובסיומה הוכן דוח ביקורת המצורף לדוח זה, **בנספח א'**.

להלן עיקרי הממצאים:

2. פעילות ה-"הפסקה המתוקה"

- 2.1 בבית-הספר "טבנקין" קיים נוהג של קיום "הפסקות מתוקות" אחת לשבועיים, בהן מתבצעת מכירה של דברי מתיקה במהלך ההפסקה. דברי המתיקה המובאים על-ידי התלמידים נמכרים להם בעלות של 1 ש"ח לפריט.
- 2.2 בסיומה של ההפסקה נאספים כספי המזומנים על-ידי המורה האחראית באותה הפסקה והיא מעבירה אותם למזכירת בית-הספר.
- 2.3 פעילות זו היא בגדר של קנייה מרצון ממוכר ברצון ולמעשה מהווים כספים אלו גביית רשות וההורים אינם מחוייבים לכך. ניתן להגדירם גם ככספי תרומה לבית-הספר.

3. ניהול הכספים שמקורם ב-"הפסקה המתוקה"

- 3.1 בדיקתה של מנהלת הענף לפיקוח והדרכה העלתה, כי הכספים המזומנים שנמסרו למזכירת בית-הספר בתום הפעילות, לא הופקדו בחשבון הבנק של בית-הספר ונעשה בהם שימוש לביצוע תשלומים של בית-הספר במזומנים, מבלי שנרשמו בספרי הנהלת החשבונות של בית-הספר.
- 3.2 שימוש בכספי תקבולים שהתקבלו כמזומנים לביצוע תשלומים של בית-הספר (למעט תשלומים באמצעות "הקופה הקטנה"), הינו בניגוד מוחלט להוראות מנכ"ל משרד החינוך ונוהלי העירייה הנוגעים לניהול הכספים במוסדות החינוך.

4. פירוט כספי התקבולים והתשלומים שבוצעו

4.1 בשנת 2004, התקיימו עד למועד הבדיקה חמש פעילויות של "ההפסקה המתוקה", בהן נאספו כספים כדלקמן:

4.1.1 בתאריך 29.10.2004 - 696 ש"ח

4.1.2 בתאריך 12.11.2004 - 620 ש"ח

4.1.3 בתאריך 26.11.2004 - 392 ש"ח

4.1.4 בתאריך 24.12.2004 - 350 ש"ח

4.1.5 בתאריך 7.1.2005 - 448 ש"ח

בסה"כ נאספו במסגרת פעילות זו 2,506 ש"ח.

4.2 נתונים אלו נאספו על סמך האישורים שנתנה מזכירת בית-הספר למורה האחראית באותה הפסקה (חמש מורות שונות).

4.3 כאמור לעיל, מנהלת בית-הספר ומזכירתה לא הפקידו את הכספים בחשבון הבנק של בית-הספר, אלא ביצעו תשלומים של בית-הספר מכספים מזומנים אלו, כדלקמן:

שימוש בכספים בבית-הספר "טבנקין"

תאריך	מהות הרכישה	סך הרכישה (ב-ש"ח)
1.7.04	חוברת ודיסק	50
14.10.04	ספרים	140
18.10.04	ספרים	152
12.10.04	משחקים	80
1.11.04	בולים	78.90
1.11.04	חומרי בניין	108
5.11.04	צורכי משרד	27
5.11.04	פחם אבן	23
7.11.04	ספרים	98
8.11.04	צורכי משרד	69
12.11.04	מנעולים ושכפול מפתחות	72
8.12.04	מוצרים חד - פעמיים	21.90
8.12.04	טרופיות	250
15.12.04	הדפסת תעודות	491.40
22.12.04	ספרים	92
29.12.04	צורכי דפוס	530
29.12.04	יתרת חוב - סל תרבות	50
7.1.2005	בולים	41.70
*	משחקים	120
	סה"כ	2,494.90

*- לרכישה זו לא צורפה אסמכתה משום שהיא נגנבה יחד עם תיקה האישי של המורה שביצעה את הרכישה.

4.4 הנתונים המופיעים בטבלה לעיל מסתמכים על רשימה שהעבירה מזכירת בית-הספר לידי מנהלת הענף לפיקוח והדרכה.

4.5 יתרת הכספים שלא נוצלו הופקדה בתום הבדיקה לחשבון הבנק של בית-הספר.

4.6 הבדיקה העלתה, כי לכל התשלומים שבוצעו נמצאו אסמכתאות/חשבוניות המעידים על ביצוע התשלומים (להוציא רכישה אחת כמפורט בהערה לטבלה), אולם חלקם היו חסרים את פירוט מהות הרכישה.

שימוש בכספים בבית-הספר "טבנקין"

4.7 כמו-כן, כל התשלומים בוצעו לצורכי בית-הספר ולרווחת התלמידים, ללא חריגה מהנהלים המגדירים את התשלומים שבית-הספר רשאי לבצע.

4.8 עם זאת, הביקורת מדגישה, כי בפעילות מסוג הפעילות של ה-"הפסקה המתוקה" בה נגבים כספים מהורי התלמידים, מן הראוי שהתשלומים שיבוצעו מהכספים שנגבו במהלכה, יהיו באישור ועד ההורים המוסדי ויכוונו לרווחת התלמידים, כגון: לפעילות העשרה, למימון תלמידים נזקקים, וכד'.

5. ניהול כספי בית-הספר

5.1 מנהלת הענף לפיקוח והדרכה ערכה גם בדיקה כללית של אופן ניהול כספי בית-הספר "טבנקין". על-פי ממצאי בדיקתה, מרבית הנושאים הכספיים שנבדקו נמצאו תקינים, למעט ההערות הבאות:

5.1.1 על-פי ההנחיות, אין להוציא תקבול מספר התקבולים על המחאה דחוייה שהתקבלה אלא במועד פרעונה. עד למועד פרעונה יש לרשום אותה במחברת מכורכת ולשמור אותה בכספת. המזכירה רשאית לתת אישור (ולא קבלה) למשלם על קבלת המחאה הדחוייה. כשמדובר בהמחאה שמקורה בגביית כספים מההורים, יש לרשום אותה גם בגיליון איסוף הכספים.

5.1.2 ממצאי הבדיקה העלו, כי מזכירת בית-הספר נהגה בניגוד להנחיות אלו ורשמה קבלות להמחאות דחוייה במועד קבלתן ולא במועד פרעונן. פעולה זו הביאה לכך, שבספר התקבולים של בית-הספר נרשמה יתרה בקופה במשך ימים רבים.

5.1.3 יש לציין, כי היתרה בקופה תאמה לסך ההמחאות הדחוייה שהוחזקו אצל מזכירת בית-הספר.

5.1.4 בנוסף, נמצא, כי לא היתה הקפדה על הפקדת הכספים שהתקבלו במזכירות בית-הספר מדי יום. הדבר מנוגד להנחיות הקובעות, כי כספי התקבולים של בית-הספר יופקדו מדי יום.

5.1.5 כמו-כן, העירה מנהלת הענף על האופן בו נמכרו בשנה הקודמת חולצות הנושאות את שם בית-הספר לתלמידים. יו"ר ועד ההורים שניהלה את המכירה רכשה בכספים שנותרו רכישות לרווחת התלמידים, אולם לא היה לכך תיעוד מלא וקיים קושי לפקח על אופן ניהולה. למעשה, מדובר בקופה נוספת המנוהלת על-ידי ועד ההורים, וזאת בניגוד לנוהלים האוסרים ניהול קופה נוספת בבית-הספר.

5.1.6 יש לציין, כי השנה מתבצעת הרכישה באמצעות מזכירת בית-הספר כנגד קבלות מספר התקבולים, כנדרש.

6. סיכום

שימוש בכספים בבית-הספר "טבנקין"

6.1 מנהלת בית-הספר ומזכירתה פעלו בניגוד להנחיות כאשר ביצעו תשלומים מכספים מזומנים שאינם במסגרת "הקופה הקטנה", ללא הפקדתם לחשבון הבנק של בית-הספר, בטרם יבוצעו התשלומים.

6.2 עם זאת, לא נמצאו ראיות לשימוש בכספים אלו למטרות שאינן לרווחת התלמידים או/ו לצורכי בית-הספר.

7. הביקורת ממליצה:

(א) הכספים המתקבלים מפעילות "ההפסקה המתוקה" ומפעילויות מסוג דומה יופקדו במלואם בחשבון הבנק של בית-הספר. השימוש בכספים אלו ייעשה באמצעות המחאות של בית-הספר או באמצעות "הקופה הקטנה", בהתאם לסכום הרכישה/התשלום.

(ב) אגף החינוך יפיץ חוזר בקרב מנהלי בתי-הספר, במטרה להדגיש בפניהם את האיסור החל על השימוש בכספים מזומנים לביצוע תשלומים ועל החובה להפקיד את כל כספי התקבולים המתקבלים בבית-הספר בחשבון הבנק של בית-הספר בטרם יבוצעו התשלומים.